

Valerio Adami*

Itàlia: la cultura dels no-materials

No crec que siga del tot encertat parlar d'un *boom* del Made in Italy. M'estime més parlar d'un *boom* mundial de tot un sistema nou format per allò que podríem anomenar «els no-materials». Per no-materials entenem allò que pertany al món de l'economia, però no basat en l'economia tradicional —agricultura i indústria pesada— sinó aquelles economies que s'han fet per una forma de maquiavel·lisme cultural, de maquiavel·lisme econòmic. I ací, sens dubte, Itàlia és una de les protagonistes principals d'aquesta nova economia: la Itàlia de la moda, la Itàlia del disseny, de la creativitat...

Per a comprendre la vitalitat actual de la cultura i la societat italiana cal remuntar-se al final de la II Guerra Mundial amb la desaparició del feixisme. La societat italiana comença a alliberar-se de tota la retòrica del passat. És un país que comença a autoexaminar-se, a autocríticar-se, a autoironitzar-se... És a partir d'aquest moment que la societat italiana comença a donar els primers símptomes de vitalitat, de renaixement.

Per a mi, és a partir de la postguerra quan Itàlia deixa de creure en tot allò que fins a aquell moment formava el seu patrimoni econòmic tradicional o el mite de la Itàlia agrícola. Però és també la fi de la Itàlia amb ambició de nació, de la Itàlia que volia seguir els models d'unitat nacional de països com França. A partir d'ara,

Itàlia té la seua base en una geografia regional, que ha permès el sorgiment d'una creativitat espontània. És aquesta Itàlia fragmentada la que ha donat lloc al naixement de la «nova economia», de la «nova cultura», que és també la dels «no-materials».

Itàlia ha obert a la resta del món una espècie d'aparell escenogràfic format per la moda, l'arquitectura, el disseny, etc., però, a diferència del Japó, per exemple, no és un país productor de sistemes electrònics, no obstant sí que és un extraordinari mercat de l'electrònica. No és una qüestió de producció, sinó de mercantilització.

Potser l'ensenyança principal que pot donar Itàlia rau en aquesta capacitat d'autocríticar-se, de posar en tela de judici permanentment els seus mites, les seues tradicions, els seus valors. Ja no creiem en la força de l'estat, sinó que treballem per una Europa basada en confederació, l'Europa dels pobles.

D'altra banda, Itàlia viu en una economia d'alguna manera en bancarrota permanent, en fallida intermitent, però que es nodreix d'aquesta situació; que ha trobat que en el fons l'estat de fallida és l'estat de supervivència contemporània, que a més de ser molt creatiu, és sempre una mica immoral. Per a mi, aquest seria l'aspecte perillós de l'economia italiana actual.

* Pintor